

Téma mVSJ: Usnesení k oblasti organizace

Na řádný Valný sněm 2020 byly předloženy dva návrhy usnesení, které se týkají oblasti organizace. Zlínský kraj přináší návrh usnesení z oblasti problematiky neuniverzitních měst s malým počtem potenciálních činovníků a pět středisek společně předkládá návrh ohledně používání pojmů vůdce vs. vedoucí.

Ústřední orgány už ve svých původních reakcích pro zrušení VSJ 2020 poskytly své vyjádření k oběma návrhům. Návrhy usnesení k oblasti organizace jsou nyní se svými zdůvodněními i reakcemi ústředních orgánů postoupeny delegátkám a delegátům v rámci usnesení, kterými se bude zabývat mimořádný Valný sněm 2022.

Návrh usnesení a vyjádření (1. téma: "neuniverzitní města a vedoucí")

Návrh usnesení Zlínského kraje

Krajský sněm opakovaně žádá Valný sněm Junáka, aby zaúkoloval Náčelnictvo Junáka zabývat se palčivým problémem nedostatku vedoucích v neuniverzitních obcích a přijmout za své vytvoření metodického či jiného návodu, jak s tímto zásadním problémem pracovat v dlouhodobém horizontu.

Zdůvodnění předkladatele

Vidíme obdobný vzorec jak na vesnicích, tak i na malých městech, která jsme se pokusili seskupit pod název neuniverzitní obec. Daný vzorec se týká mladých dospělých vedoucích, kteří po ukončení střední školy, tedy okolo 18, 19 let, odcházejí na vysoké školy, a je proto problematické, aby se nadále věnovali pravidelné činnosti. Následně jejich spojení se skautingem slábne a pravidelná činnost zůstává na bedrech těch stále samých vedoucích, nedochází ke generační obměně, nové vlně chuti, nápadů, a naopak vše spěje k vyhoření současných vedoucích, jejichž kapacita je limitována. Některé oddíly mají různé formy řešení, avšak jejich šíření je na základě „dobré zkušenosti“ a ne vždy se je daří jednoduše přenášet (např. částečná zodpovědnost odešedších členů, program pro

ně atp.). Dalším z možných řešení je např. zapojení dospělých nováčků, zaznamenali jsme i praxi v podobě placené výpomoci např. z pedagogických neskautských studentů. Vidíme, že je celá varianta možných řešení, ale neexistuje ucelená metodika, neexistuje zaměření na tento problém se svými specifiky např. i v rozdílnosti programu skautingu na velkých městech a vesnicích. Neexistuje směřování toho, kdy se jedná o skautský program a kdy už se z nedostatku vedoucích dostáváme do programu jako kroužku. Během kontaktů s vedoucími např. z Prahy či Brna jsme poznali, že jejich pohledy byli spíše překvapivé, jelikož oni tento problém takto ne vždy mají a neřeší ho.

Na minulém Valném sněmu se k obdobnému tématu nenašel prostor, usnesení se neprojednalo a v následném vyjádření byly právě odkazy na dílčí možná řešení a oblasti. Vzhledem k neřešení tohoto problému a růstu členů se tento problém ještě více prohloubil. Tímto žádáme Náčelnictvo, aby se tímto problémem zaobíralo a vznikla jasná metodika k pomoci oddílům a střediskům v neuniverzitních obcích.

Vyjádření Náčelnictva

Náčelnictvo dlouhodobě vnímá problematickou oblast nedostatečného počtu vedoucích a rozdílné podmínky mezi velkými městy a periferními oblastmi republiky. Díky zastoupení řady členů Náčelnictva z neuniverzitních obcí je k tomuto hledisku v činnosti Náčelnictva významně přihlíženo. V rámci podpory zajištění nových vedoucích probíhá řada projektů, mimo jiné díky Strategii 2022, např. téma Dospělí nováčci, Podpora činovníků či Výchova k nástupnictví. V tomto funkčním období Náčelnictvo založilo pracovní skupinu "Růst", která se mj. věnuje možnostem podpory znevýhodněných regionů a lokalit, aby se zde skautingu mohlo dařit lépe. Náčelnictvo děkuje za opakované zvednutí tématu a předpokládá, že se mu i nadále bude věnovat. Zároveň bychom rádi podotkli, že tento problém nemůže vyřešit pouze metodická podpora z ústředí, ale je třeba vzájemné podpory na konkrétních místech.

Vyjádření Výkonné rady

Nastíněná problematika je už v současnosti řešena dílčím způsobem v personalistických vzdělávacích programech v rámci kurzů střediskového minima, [seminářů dobrovolnické personalistiky na klíč](#) (semináře

zajišťované odborem pro personalistiku) nebo v personalistických programech na regionálních setkáních činovníků pořádaných některými krajskými radami či na celostátních akcích typu HelpDesk. Tematicky se aktuálně zaměřujeme na metodickou podporu v oblasti [zapojení dospělých nováčků](#) [↗](#), otázky klíčových principů dobře fungujícího nástupnictví i obecně principů směřujících k vybudování dlouhodobě udržitelného a dobře spolupracujícího týmu. Zabýváme se také oblastí podpory budování širšího podpůrného společenství kolem středisek s cílem odlehčit současným činovníkům.

Naznačená specifika neuniverzitních sídel si uvědomujeme a zvážíme, zda je účelnějším řešením cílit s uvedenými již existujícími programy a podpůrnými materiály ve zvýšené míře do těchto neuniverzitních oblastí, nebo zda by výrazněji pomohlo vytvoření specifického materiálu / programu úžeji zaměřeného na konkrétní specifika neuniverzitních sídel.

Návrh usnesení a vyjádření (2. téma: "označení vůdce vs. vedoucí")

Společný návrh usnesení pěti střediskových rad

(společně podávají střediska: Oslavany, Wahinkpe Střelice, Kuřim, Pozoří, Devíti křížů Domašov a Šlapanice)

Valný sněm ukládá Náčelnictvu navrátit v Organizačním řádu a souvisejících dokumentech funkcím „vedoucí oddílu“ a „vedoucí střediska“ jejich původní názvy, tj. „vůdce oddílu“ a „vůdce střediska“. Tato změna se týká také souvisejících funkcí (zástupce vedoucího oddílu, zástupce vedoucího střediska, vedoucí OJ) ve stejném duchu.

Zdůvodnění předkladatelů

V Junáku máme vůdcovské kurzy, komise, zkoušky, dekry, odznaky, mluvíme o vůdcovském principu a výchově vůdců..., ale od jisté doby máme vedoucí oddílů a středisek.

Ve sbírce skautských předpisů a řádů z roku 1991, svazek 10 – Řád pro činovníky a činovnice Českého Junáka, hlava II, se mluví o „vůdci oddílu“, který musí splňovat předepsané podmínky, a „vedoucím oddílu“, který

nesložil vůdcovskou zkoušku a je pověřen vedením oddílu dočasně. V hlavě III. se pak mluví o „vůdci střediska“, který rovněž musí splňovat předepsané podmínky a kvalifikaci, a pokud nedosáhne této kvalifikace, je „vedoucím střediska“.

V Organizačním řádu a systemizaci Junáka (platnost od 1. 7. 2006) je v příloze 1 – Přehled a vlastnosti funkcí v Junáku, část Vedoucí oddílu, uvedeno: „Vedoucí oddílu (lze použít i tvaru vůdce oddílu...)“, v části Statutární orgán OJ „Vedoucí střediska“.

V Organizačním řádu Junáka (platnost od 1. 4. 2017) je v příloze č. 1 – Přehled a vlastnosti funkcí, část Vedoucí oddílu, uvedeno: „Vedoucí oddílu“, v části Vedoucí OJ „Vedoucí střediska“.

Vyjádření Náčelnictva

Připojujeme se k vyjádření Výkonné rady.

Vyjádření Výkonné rady

Výkonná rada s tímto návrhem nesouhlasí.

Změna v používání pojmu „vůdce“ a „vedoucí“ byla v minulosti provedena záměrně, protože se změnily okolnosti, byly upraveny věci kolem funkcí a činovníků ve vnitřním právu atd. Pojem „vedoucí“ (např. ve vztahu k organizačním jednotkám) se záměrně objevil i ve Stanovách, abychom měli k dispozici jedno slovo, které bude každému srozumitelné a pokryje různé varianty u různých jednotek a orgánů (vedoucí střediska, kapitán přístavu, předseda okresní rady, ...). Stejný pojem je pak používán i pro oddílovou úroveň. Ve vnitřním právu již velmi dlouho neexistuje možnost, aby vedoucí vedl oddíl na základě pověření při nesplnění kvalifikačních a dalších požadavků, a tedy nedává smysl rozlišovat kvalifikované a nekvalifikované vedoucí dvěma různými pojmy, jako to bylo v 90. letech. Již v minulosti provedenou změnou označování funkcí na vedoucí je také upozorňováno na skutečnost, že ne ve všech situacích je vhodné používat „vůdcovský princip“, ale že vedoucí oddílů/středisek používají i mnoho dalších metod.

Domníváme se, že v minulosti provedená změna ve vnitřním právu, kdy primárně a jednotně napříč předpisy používáme pojem „vedoucí“, je

v pořádku. Navíc změna Organizačního řádu (a případně další nižších předpisů) v duchu navrhovaného by vedla ke zmatku v pojmech ve vztahu ke Stanovám, které záměrně používají souhrnně pojem „vedoucí“.

Zároveň však zakotvení pojmu „vedoucí“ ve vnitřním právu nijak nezakazuje případnému používání libovolného zvykového pojmu v neformální komunikaci.